

Op de Hoogte

Nieuwsbrief van de Leidse
Binnenstadsgemeente

25 december 2018, 26^e jaargang

Dienst in de Hooglandse Kerk:

Dinsdag 25 december 2018,
Eerste Kerstdag, 10.00 uur.
Voorganger: ds. M.R. Klokke
Organist: Willeke Smits

Collecte:

1e rondgang: Diaconie / Kerstcollecte
2e rondgang: Prot. gemeente Leiden
Deurcollecte: Huur en onderhoud
kerkelijke gebouwen

Vieren:

Dinsdag 25 december, ds. Margreet Klokke, 1^e Kerstdag, m.m.v. de Leidse Cantorij o.l.v. Hans Brons

Zondag 30 december, ds. Hans Bouma, Kampen, verhaal en poëzie met Willeke Smits orgel/piano, Lucas 10: de barmhartige Samaritaan.

Maandag 31 december 17.00 uur, ds. Margreet Klokke, cantatedienst.

Dinsdag 1 januari, ds. J. Korf, ochtendgebed.

Zondag 6 januari, ds. K. Holwerda, Amsterdam. Het feest van Epifanie.

In deze Op de Hoogte:

- *Van de predikant*
- *Alles over Kerst, kerk en stad*
- *De oorsprong van kerst*
- *Kompassiesoep 2^e kerstdag*
- *Verhaaldienst ds. Hans Bouma*
- *'Schuif maar aan'*

Maandag 31 december om 17.00 uur
Oudejaarscantate in de Hooglandse Kerk

Cantate BWV 28:

'Gottlob! Nun geht das Jahr zu Ende'

uitgevoerd door

het **Leids Cantate Consort**

o.l.v. Johannes Gierl

Liturg: ds. Margreet Klokke

Van de predikant

Vandaag vieren we het kerstfeest met elkaar. Ik wens u en jullie allemaal een inspirerende dienst!

Dank aan alle mensen die zich hiervoor inzetten: de mensen die de kerk versierd hebben, de cantorij o.l.v. Hans Brons, Cor Hoogerwerf die de liturgie maakte, de leiding van de kindernevendienst, en natuurlijk onze organist en koster! Volgende week zondag is er 's morgens een verhaaldienst. Voorganger is ds. Hans Bouma. 's Avonds om 17.00 uur is er de oudejaarscantatedienst. Het *Leids Cantate consort* zal cantate BWV 28 laten klinken: 'Gottlob! Nun geht das Jahr zu Ende'. Ik zal zelf voorgaan.

Op 1 januari gaat ds. Jacob Korf voor in het morgengebed – dit omdat ik een weekje vakantie heb, tot en met zondag 6 januari. Op zondag 6 januari zal er daarom ook een gastpredikant voorgaan: ds. Klaas Holwerda uit Amsterdam.

In de periode na kerstmis, de Epiphanientijd, begint er een nieuwe serie diensten, met als thema 'De kracht van het verhaal'. Elke zondag zal er stil gestaan worden bij een gelijkenis van Jezus over het Koninkrijk. Zo'n verhaal dóet wat met je - als het goed is zal dit te merken zijn.

Op zondag 13 januari zal Manuel Dijkstra (her)bevestigd worden als ouderling voor het bijzonder kerkenwerk Leiden. We zijn blij dat hij deze taak overneemt van Fennand van Dijk, die zich met heel veel toewijding voor BKL heeft ingezet!

Op donderdag 17 januari is de eerste avond van 'Wijn en wijsheid'. Dit is, wat daarover in onze activiteitengids staat: Wijn en wijsheid (voor studenten en young professionals).

In 2015 verscheen het boek 'Filosofen op de kansel' van ds. Margreet Klokke en ds. Rienk Lanooy. In dit boek wordt het gedachtengoed van bekende filosofen in gesprek gebracht met de bijbel. Wat gebeurt er, als je Socrates' woorden naast die van Jezus legt, Nietzsches gedachten naast een toespraak van Mozes of de ideeën van Jean-Paul Sartre leest naast die van de apostel Paulus? Dat is in elk geval spannend.

In januari en februari heb je gelegenheid om deel te nemen aan dit gesprek, tijdens drie avonden 'Wijn en wijsheid' in de Uyl van Hoogland, naast de kerk. Data: donderdagavond 17 en 31 jan en 7 feb, steeds van 20.30 tot 22.00 uur. Contact en opgave: ds. Margreet Klokke, e-mail:

klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl

Tot nu toe hebben zich hiervoor vier jonge mensen opgegeven, dat is genoeg om mee te beginnen. Maar er kunnen er nog een paar bij!

Er is ook belangstelling van mensen die geen student meer zijn of young-professional, heb ik gemerkt.

Wanneer ik daar nog meer tekens van krijg, kan ik overwegen om een tweede groepje beginnen.

Voor ieder die dit leest: een gezegend kerstfeest!

*Hartelijke groet,
Margreet Klokke*

De Kerstcollecte 2018
is bestemd voor de Zomerbonnenactie
van het Diaconaal Centrum
De Bakkerii

Kerst, kerk en stad,

Tijdens de dagen voor Kerst zijn in het centrum van de stad veel lichtjes te zien. De schaatsen glijden over de ijsbaan en velen bezoeken de drijvende kerstmarkt en Joris' Kerstboom waarin veel kerstballen hangen.

De teksten staan in het teken van 'Wie zet je in het licht'. Er zijn persoonlijke wensen geschreven. Ontroerend om te zien op welke wijze de schrijvers met hun gevoelens en ervaringen omgaan.

Bij het ontsteken van de lichtjes in de boom heeft ook de Hooglandse kerk in de schijnwerpers gestaan. De drempel om de kerk binnen te stappen blijkt in deze periode bijzonder laag.

Daarbinnen straalt het licht op de geboorte van Gods zoon, het mooiste kerstgeschenk.

Bezoekers hebben rondgewandeld in de kerk en verschillende indrukken opgedaan. Ze hebben een kaarsje in de Stiltehoek aangestoken. (Zie de indrukken daarvan van Kees Zaalberg). De kerststallen en de Kinderhoek trokken meteen de aandacht van kinderen en hun (groot)ouders. (Zie meer daarover van onze jeugdwerker, Emmie Kaljouw).

De klanken van het Willisorgel, de vleugel, de blokfluiten en de stemmen van de zangeressen vulden de kerk tot boven. (Willeke Smits schrijft daarover). Er zijn persoonlijke gesprekken gevoerd over de lichte en donkere bladzijden van het leven. Desgevraagd hebben bezoekers een zegen ontvangen van ds. Margreet Klokke en ds. Jacob Korf. Niek Bavelaar heeft de meeste activiteiten vastgelegd. Een impressie is in deze Op de Hoogte opgenomen. Er was veel belangstelling voor de tentoonstelling over de Hooglandse kerk en onze nieuwe aanwinst: de informatiezuil. De drie kenmerken van de LBG 'Ontmoeten', 'Kerk in de stad' en 'Kathedraal van het licht' zijn daar met foto's en affiches duidelijk zichtbaar. De vierde kant geeft ruimte voor 'Actualiteit'. Rutger Veldhuyzen van Zanten heeft zijn bouwkunsten op de zuil kunnen botvieren. Veel vrijwilligers hebben het mogelijk gemaakt om de kerk tijdens een groot aantal dagen open te stellen. Die zijn we veel dank verschuldigd. Dat geldt ook voor onze beheerders die de openstelling moesten combineren met de verhuur van de kerk.

Cent van Vliet

Stiltehoek

De stiltehoek kreeg ook deze keer weer ruim de aandacht van bezoekers van de Hooglandse kerk tijdens de openstelling.

En altijd waren er 'vrijwilligers' in de buurt om al naar gelang er behoefte aan was in gesprek te gaan, veel dank daarvoor.

Soms heb je het gevoel dat mensen iets willen zeggen en kom je wat dichterbij, zo ook met die jonge vrouw, ze wilde een kaarsje aansteken maar er was niet zoveel plaats meer op het kaarsplateau.

Door een uitgebrand lichtje weg te halen maakte ik wat ruimte.

Ze zei: "Mijn oma was gelovig. Ik niet hoor! Ze zei vaak tegen ons, haar kleinkinderen: 'met alles wat jullie voor spannends gaan doen brand ik een kaarsje en bid voor jullie.' Ze is er niet meer en nu steek ik regelmatig zelf een kaarsje aan en denk dan aan haar. Ik mis haar wel hoor!"

Kees Zaalberg

Winterwonderzang

Wat is er mooier dan muziek van kinderstemmen in onze Hooglandse kerk!

Koorschool Utopa

We mochten ons gelukkig prijzen dat koorschool Utopa o.l.v. Rozemarijn Kalis te gast was en hun kerstprogramma onder grote belangstelling twee keer ten gehore heeft gebracht. Een oude traditie komt hiermee weer tot leven. In de 18e eeuw werd er speciaal door de organist van de Lutherse Kerk, Christian Friedrich Ruppe, een kerstcantate gecomponeerd voor het koor van het toenmalige Weeshuis. Ook zij zongen in de Hooglandse Kerk onder grote belangstelling. In die tijd was het bijzonder dat het koor uit jongens en meisjes bestond.

En ook nu is het bijzonder dat ruim 30 kinderen, meisjes én jongens, met veel plezier kwamen zingen.

Om met Sytze de Vries te spreken:

"Zing en speel op de fluit en verjaag met dat geluid de duisternis" (lied 504).

*Organist
Willeke Smits*

Licht in de stad

De kerstopenstelling van de Hooglandse kerk leek een mooie gelegenheid om ook iets van het jeugdwerk en de kliederkerk te laten zien.

Het was niet altijd even druk, maar het heeft mooie momenten opgeleverd.

Genoeg ouders die met hun kind(eren) de tijd namen om rustig aan tafel te zitten en een kerstengel te kleuren en te knippen.

Of samen fanatiek de hele kerk af te struinen op zoek naar alle plaatjes uit de speurtocht.

Grappige taferelen bij de kerststal, waar mensen selfies maakten met

ezelsoren of een kroon en geschenk. Maar ook gesprekken over hoe belangrijk het is dat kinderen in hun opvoeding iets meekrijgen van het geloof. Met een vader, oma's of schooljuffen op zoek naar inspiratie voor de kinderen. En met een jonge redactrice van de NCRV, die terugdacht aan de mooie herinneringen uit de kerk van haar jeugd. De verbazing dat zo'n kerk nog in gebruik is en de vraag of ze dan zondagmorgen om tien uur ook gewoon binnen kunnen stappen. Natuurlijk, van harte welkom!

*Emmie Kaljouw,
jeugdwerker LBG*

Kindernevendienst

Elke zondag komen de kinderen van groep 3 t/m 7 bij elkaar in de kindernevendienst.

We lezen een verhaal, vertellen en praten over de bijbel en knutselen met elkaar.

Op kerst-ochtend staat Lucas 2: 1-21 centraal; Jezus wordt geboren in Bethlehem! Dit jaar richten we ons op Jezus die in een

voerbak ligt en op de engelen die het goede nieuws aan de herders vertellen.

*De kindernevendienstleiding
Alieke Wildenbeest*

De oorsprong van Kerst

Waar komt Kerst vandaan? Het is een populair verhaal dat Kerst eigenlijk een 'heidens' feest zou zijn. Maar de bewering dat Kerst eigenlijk 'heidens' zou zijn gaat maar al te vaak gepaard met halve waarheden.

Het geboortefeest van Jezus op 25 december is ontstaan in de vierde eeuw, in elk geval vóór 336 in Rome. Het is niet bekend wie dit heeft bedacht, laat staan met welke bedoeling.

Vaak wordt keizer Constantijn als de 'schuldige' opgevoerd, maar dat is

onwaarschijnlijk: dan zou het wel overal in het rijk ingevoerd zijn. Destijds stond 25 december bekend als de dag van de winterzonnepunt en de geboortedag van de goddelijke Zon. Mogelijk hebben de Romeinse festiviteiten rond dit jaargetijde een rol gespeeld bij de keuze voor 25 december. Maar als men bijvoorbeeld beweert dat kerkleiders in Rome die datum gekozen zouden hebben met de listige, opzettelijke bedoeling om de geboortedag van de Zon te verdringen, gaat dat veel te ver. De kerk was toen nog een minderheid; misschien wilde men simpelweg een alternatief bieden voor de gelovigen,

die immers niet meer met andere culten mee mochten doen.

Later in de vierde eeuw zie je dat men de geboorte van het Licht der wereld aan kosmische symboliek koppelt. Dat geldt niet alleen voor het samenvallen van de geboorte van het licht en van het Licht.

Volgens sommige bronnen werd Jezus verwekt bij de maartequinox, en Johannes de Doper bij de september-equinox; Johannes zou tijdens de zomerzonnnewende geboren zijn. Deze symboliek past ook mooi bij de woorden van Johannes: 'Hij moet groter worden en ik kleiner.'

Na Johannes' geboorte worden de dagen immers korter en na Jezus' geboorte weer langer.

Ongetwijfeld is Kerst zo'n succes geworden omdat het goed verbonden kon worden met de menselijke behoefte aan warmte en gezelligheid in de donkerste tijd van het jaar.

Ook hier is het oppassen, want bepaalde gebruiken worden veel te snel herleid tot het 'heidendom'.

Zo wordt wel van de kerstboom gezegd dat deze van Germaanse oorsprong is, maar in werkelijkheid ligt de oorsprong veel recenter, namelijk in het lutheranisme.

Cor Hoogerwerf

Kompassiesoep **2e Kerstdag**

Op tweede kerstdag organiseert het Levensbeschouwelijk Platform Leiden voor de vierde keer de Kompassie-soep.

Namens alle geloofsovertuigingen in Leiden wordt op het Stationsplein rond lunchtijd van 12.00 tot 14.30 uur aan voorbijgangers soep en een kerstgroet aangeboden.

Het is een prachtige gelegenheid om symbolisch uiting te geven aan compassie, een begrip dat in elke godsdienst en levensbeschouwing is geworteld. De soep wordt elk jaar gemaakt en uitgedeeld door vrijwilligers. Wij vinden het leuk als u op 2e kerstdag bij ons langskomt voor een kopje soep en een ontmoeting.

Lex Ras

Verhaaldienst

*Zondag, 30 december 2018 om 10.00 uur in de Hooglandse kerk te Leiden:
Ds. Hans Bouma, verhaal en poëzie
Willeke Smits, orgel/piano.*

Het was onontkoombaar, verschillende signalen kondigden het al aan: ik kwam in een diepe crisis terecht. Niets van wat ik had opgebouwd interesseerde me nog. Met leegte, niets dan gapende leegte om mij heen moest ik antwoord geven op die vraag die mij permanent achtervolgde: Jij, jij Marcus, wat voor mens wil je zijn?

Woorden van de barmhartige Samaritaan uit Lucas 10. In deze dienst vertelt hij, met als titel "Wat voor mens

wil je zijn?”, bij monde van Hans Bouma zijn verhaal. Een even spannend als bevrijdend verhaal waaraan Willeke Smits muzikaal deelneemt. Het verhaal wordt ingeleid door de poëtisch-muzikale collage God wonend bij mensen (zeven Psalmen opnieuw uitgesproken).

Ds. Hans Bouma

U kunt uw naam, adres en telefoonnummer doorgeven aan Jan Hulzinga en Ruurd Salverda.

Bij voorkeur stuurt u een mail naar:

LBGSchuifmaaraan@gmail.com

of belt u tussen 19.00 en 20.00 uur naar 06-46073833. U kunt ook de voicemail inspreken. Met de gegevens zullen we vertrouwelijk omgaan.

Uitnodiging voor 'Schuif maar aan'

Op 30 januari aanstaande is alweer de tweede 'Schuif maar aan' maaltijd van het nieuwe seizoen. U bent vanaf 18.30 uur van harte welkom. Er kunnen zich in totaal acht gasten aanmelden.

'Schuif maar aan' richt zich op mensen die alleenstaand zijn en op mensen met weinig contacten. Het doel is om hen in een bredere kring op te nemen rond een maaltijd bij iemand thuis.

Jan Hulzinga en
Ruurd Salverda

-0-0-0-0-0-

U was weer 'Op de Hoogte' in 2018

Allerhoogste God,
 hoe verheven Gij ook zijt,
 Gij hebt U niet geschaamd
 om onze God te worden
 in een mens van vlees en bloed
 Jezus Christus, onze Heer.
 Laat ons in voor- en tegenspoed
 met Hem verbonden zijn
 en doe ons delen in zijn vrede
 die duren zal in eeuwigheid.

Ko Joosse

Agenda

30 december	verhaaldienst	10.00 uur	Hooglandse Kerk
31 december	Cantatedienst	17.00 uur	Hooglandse Kerk
8 januari	Moderamen	10.00 uur	Pieterskerkhof
15 januari	Verdiepingskring	20.00 uur	Hooglandse Huys
17 januari	Cursus Wijn en Wijsheid	20.30 uur	De Uyl van Hoogland
26 januari	Kliederkerk	15.45 uur	Hooglandse Huys

**De redactie van 'Op de Hoogte' wenst u allen
 Goede Kerstdagen en een voorspoedig 2019**

De volgende Op de Hoogte...

De volgende **Op de Hoogte** komt uit op **zondag 13 januari**
 Kopij kunt u bij de redactie inleveren tot **maandagavond 7 januari**

Bijdragen en mededelingen ontvangen we graag op het e-mailadres:

Opdehoogte@leidsebinnenstadsgemeente.nl

Postadres: Carneoolstraat 32, 2332 KB Leiden

**Deze en vorige 'Op de Hoogten' zijn op de website na te lezen:
 (onder 'archief' en vervolgens 'Op de Hoogte')**

Redactie Op de Hoogte: Aad Hamoen, Wim Timmers, Hetty Veldhuyzen van Zanten
 Met dank aan Niek Bavelaar fotografie.

De website van de Leidse Binnenstadsgemeente:

www.leidsebinnenstadsgemeente.nl

predikant: Ds. M.R. Klokke,
Jeruzalemhof, Kaiserstraat 49, huisje 11, 2311 GV Leiden, tel.: 06-48228505
email: klokke@leidsebinnenstadsgemeente.nl